

МЕТОДИКА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Анотація. Розглянуто поняття "основні засоби", теоретично обґрунтовано методику аудиту основних засобів.

Аннотация. Рассмотрено понятие "основные средства", теоретически обоснована методика аудита основных средств.

Annotation. A concept "The fixed assets" is considered, the method of audit of the fixed assets is grounded in theory.

Ключові слова: основні засоби, аудит, організація, методика, аудиторські докази, суттєвість аудиту.

Аудит основних засобів відіграє важливу роль у загальному аудиті суб'єкта господарювання. Використання науково обґрунтованої методики здійснення аудиту є об'єктивним процесом, оскільки сприяє достовірності відображення інформації про основні засоби. Оскільки основні засоби, як правило, займають більшу частку в майні підприємства, ніж інші необоротні активи, тому аудитор при проведенні аудиторської перевірки основних засобів повинен витратити багато часу на отримання інформації про основні засоби. Оскільки специфіка аудиту основних засобів пов'язана з деякими особливостями, то існує потреба розглянути послідовність проведення аудиту основних засобів в Україні, тому обрана тема є актуальною.

Дослідженню аудиту основних засобів значну увагу в своїх працях приділили такі науковці, як: Б. Кругляк, Л. Кулаковська, Ю. Піча, Б. Усач та багато інших.

Метою даного дослідження є визначення поняття "основні засоби", виявлення особливостей методики аудиту основних засобів. Для досягнення мети були поставлені такі завдання: теоретично обґрунтувати поняття "основні засоби" на підставі різних точок зору; виявити особливості методики аудиту основних засобів.

У науковій літературі приділено багато уваги теоретичним та практичним питанням обліку основних засобів, проте єдиної думки щодо визначення терміна "основні засоби" науковцями не досягнуто.

Відповідно до П(С)БО 7 основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [1].

Згідно з Податковим кодексом України основні засоби – це матеріальні активи, що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 2 500 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) [2].

Бутинець Ф. Ф. визначає основні засоби як матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року [3, с. 125].

У Податковому кодексі відмовилися від поняття "основні фонди" на користь "основні засоби", що свідчить про наближеність Кодексу до положень бухгалтерського обліку. На основі порівняльного аналізу можна зробити висновок про подібність визначень поняття "основні засоби".

Для якісного проведення аудиту основних засобів виникає потреба ретельного його планування, розподілу перевірки на кілька етапів та досягнення на кожному з них поставлених цілей [4, с. 127].

Методика аудиту основних засобів складається з процедур підтвердження наявності, складу та руху основних засобів та включає наступні етапи перевірки.

На першому етапі проводиться перевірка руху основних засобів – перевіряється правильність відображення в обліку надходження основних засобів; правильність бухгалтерського обліку оприбуткування їх незалежно від форми власності підприємства. На другому етапі проводиться перевірка нарахування зносу (амортизації) на основні засоби – перевіряється застосування підприємством норм зносу основних засобів відповідно до чинного законодавства; порядку нарахування підприємством зносу основних засобів, застосування прискорених норм амортизації; правильність відображення в обліку зносу основних засобів залежно від форм власності. На третьому етапі проводиться перевірка проведення індексації основних засобів – перевіряється наявність проведення індексації балансової вартості основних засобів; правильність застосування коефіцієнтів індексації; використання знижуючих коефіцієнтів амортизації основних засобів; порядку відображення в обліку результатів індексації основних засобів. На четвертому етапі перевіряється порядок відображення ремонту основних засобів. На останньому етапі аудиту основних засобів перевіряють відповідність первинних документів синтетичним регістрам обліку. Для цього звіряються дані інвентарних карток обліку основних засобів з даними актів приймання-передачі основних засобів,

За цією методикою можна перевірити законність відображення в бухгалтерському обліку операцій щодо руху основних засобів, проконтролювати їх наявність і збереження, а також підтвердити достовірність статті бухгалтерського обліку "Основні засоби".

У дослідженні розглянуто поняття "основні засоби" та наведена методика проведення аудиту основних засобів. Дотримання усіх зазначених складових аудиторської перевірки дасть можливість аудитору охопити загальну картину обліку основних засобів на підприємстві, провести якісний аудит.

Наук. керівн. Мултанівська Т. В.

Література: 1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" ; Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1/rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0288-00>. 2. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>. 3. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський словник / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : ПП "Рута", 2001. – 224 с. 4. Усач Б. Ф. Організація та методика аудиту : підручник / Б. Ф. Усач, З. О. Душко, М. М. Колос. – К., 2006. – 295 с.